

Javítókulcs

A feladatok legkisebb, önállóan értékelhető részeit, az itemeket a magyar ABC kisbetűivel jelöltük. Az itemek már nem bonthatók fel részteljesítményekre, ezért azok már csak kétféleképpen minősíthetők: a tanuló megoldotta vagyis az item megoldása jó, illetve a tanuló nem oldotta meg, vagyis az item megoldása nem jó. Az első esetben az item betűjelét kell bekarikázni. Ha a tanuló megoldása nem egyezik meg teljesen a javítókulcsban (ez főként az esszéire vonatkozik) megadott válaszokkal, az eddig bevált gyakorlat szerint a szakirodalommal igazolható jó válasz is pontot ér.

1.

- a) Hamis
- b) Hamis
- c) Hamis
- d) Igaz
- e) Igaz
- f) Igaz
- g) Hamis
- h) Hamis
- i) Igaz
- j) Hamis
- k) Hamis
- l) Igaz

összesen: **12 pont**

2.

- a) arkhón
- b) Árész-dombi tanács / Areioszpagosz
- c) Drakón
- d) Szolón
- e) adósrabszolgaságot

összesen: **5 pont**

3.

- a) Kleiszthenész
- b) Ariszteidész (az arisztokraták politikai vezetője)
- c) Sulla
- d) Miltiádész győz a perzsa seregek felett Marathónnál
- e) Kr.e 490-ben.
- f) Periklészt 15 éven át megválasztották sztratégosznak
- g) az ő idején virágzott a demokrácia
- h) bevezette a napdíjat
- i) Spartacus Kr.73-71-ben
- j) rabszolgafelkelést vezetett vagy elfogadható válaszok még : Spartacus Capuából, a gladiátoriskolából indította támadását
- k) Crassus, Pompeius Brundisium közelében döntő vereséget mértek seregére. (a vezérek vagy a helyszín megnevezéséért jár pont)

összesen: **11 pont**

4.

- a) Spárta állami intézményrendszerének jellemzői
- b) Hellasz kerámiáinak díszítése
- c) Nagy Sándor csatáinak helyszíne
- d -e) A Laokoón szoborcsoport aláhúzása, mert az hellenisztikus alkotás, a másik kettő a világ csodái közé tartozik (*a helyes elem aláhúzása 1 pont, ha két elemet húz alá, nem adható pont, az indoklás 1 pont*)
- f-g) Az akhájak aláhúzása, mert a görög történelemhez kapcsolódik, a többi nép az ókori Itália területén élt vagy ide vándorolt (italicusok) (*a helyes elem aláhúzása 1 pont,ha két elemet húz alá, nem adható pont, az indoklás 1 pont*)

összesen: **7 pont**

5.

Csoportok:	A csoporthoz kapcsolható adatok:	Mi kapcsolja össze a fogalmakat?
1) csoport:	nirvána, a vágyakról való lemondás	a buddhizmushoz kapcsolódnak
2) csoport:	lélekvándorlás, kasztrendszer	brahmanizmus
3) csoport:	A belső lelki és testi béke, taoizmus	kínai vallási-filozófiai rendszer / Lao-ce tanításai
4) csoport:	politeizmus, Juno, antropomorf (emberalakú)	ókori/római istenek / ókori hitvilág Rómában

Értékelés: A csoporthoz tartozó minden elem besorolása és főlegesen elem be nem sorolása esetén adható 1-1 pont. 1 pont adható a csoporthoz tartozás megállapításáért > 4x2 pont, azaz 8 pont.

„A minden dolognak mértéke az ember” Prótagorasz idézet a szofizmushoz/ szofistákhoz kapcsolódik, ezért nem illik a sorba. – ha nem illesztk be egyik csoportba sem az idézetet, 1 pont, ha indoklás is van, 1 pont, azaz 2 pont.

Összesen adható: **10 pont**

6.

a-d) **Muszeion, Ptolemaidák, Eratoszthenész világtérképe, függő helyzetű szabadok aláhúzása**

összesen: **4 pont**

7.

A hopliták *fegyverzete*

- a) 6–7 m hosszú **lándzsa**
- b) rövid (60 centiméteres) kétélű, egyenes kard
- c) nagy, kb 1 méter átmérőjű kerek pajzs
- d) sisak
- e) mellvért
- f) lábvért

(A lándzsa mellett egy hajítódárda is tartozott a felszereléshez (az ún. kelevéz), amit Homérosz még fő fegyverként említ az Iliászbán – forrás: <http://crowland.uw.hu/images/sparta/hadsereg.html> – Javításnál, ha egy elemet nem említ a versenyző, elfogadható a hajítódárda is.

Maximálisan **6 pont** adható.

összesen: **6 pont**

8.

a) Ariadné

b) Párisz

c) Romulus

összesen: **3 pont**

9.

a) dór oszlopok

b) indoklás: Az oszlopoknak nincs lába / az oszlopok stabilitását a lefelé szélesedő törzs adja / az oszlopfő a terhet fölvevő négyszögletes fejlemezéből (abakuszból) áll.

összesen: **2 pont**

10.

H	E	S	Z	T	I	A
E		N	I	K	É	P
R	H	E	A			O
M	É					L
É	R					L
S	A					O
Z	E	U	S	Z		N

a) Hermész

b) Az istenek hírnöke, a tolvajok istene

c) Hesztia

d) a házi tűzhely őrzője

e) Zeusz

f) Görög főisten

g) Héra

h) Zeusz felesége

i) Apollon

j) a költészet múzsája

k) Niké

l) a győzelem istennője

m) Rhea

n) az istenek anyja, Kronosz felesége

összesen: **14 pont**

11. Rejtvény

[illegible]

o) *Populus Romanus*

p) a római nép

összesen: **16 pont**

Esszé:

A szöveg a címről szól – 1 pont

A választ logikus szövegösszefüggésbe illesztette a tanuló a helyes történelmi szakszókincs alkalmazásával.-1 pont

A kidolgozásnál lehetséges válaszok: Julius Caesar felismerte, hogy a köztársasági alkotmány (1) helyett a tartósan viselt és hadsereggel alátámasztott hatalom képes csak a válságos helyzetet rendezni a Birodalomban (1).

Caesart Kr. e. 70-ben megválasztották quaestornak (1)

Caesar a Via Appia curatora (ami nagy jelentőséggel bíró beosztás volt. (1) Bár Caesar számára ez nagyon költséges volt, nagy tekintélyt biztosított az ifjú szenátor számára, ami Crassus támogatásával elérhetőnek bizonyult.)

Folytatta bírói pályafutását egészen aedilis curulisszé választásáig, Kr. e. 65-ig (1).

(Az aedilis curulis feladata templomok, középületek építése és karbantartása, valamint a forgalom és Róma mindennapi életével kapcsolatos dolgok megszervezése volt, de az aedilis talán legfontosabb feladata a nyilvános játékok megszervezése és a Circus Maximus igazgatása volt.)

Aedilisként elért sikerei nagyban hozzájárultak pontifex maximusszá való választásában (1).

(Bár gyakorlatilag ez nem politikai hivatás volt, a főpapi méltóság jelentős előnyt jelentett a szenátussal szemben, és lehetősége nyílt a törvényhozásba való beleszólásra.)

Városi praetorként is működött. (1) Volt néptribunus, consul, pater patriae (a haza atyja)

Meghódította Egyiptomot (1)

A szenatus jogkörét csökkentette (1), létszámát emelte és provinciabelieket is meghívott a szenátorok közé.

Értékálló aranypénzt veretett (1), földet osztott a nincstelenek egy részének (1).

Létrehozta a Julianus naptárat (1)

(2 + 8 pont -> erre a feladatra maximum 10 pont adható)

összesen: **10 pont**

Felhasznált irodalom:

Érvényben lévő tankönyvek, atlaszok

Herber-Martos-Moss-Tatár-Tisza: Történelem 2. (Kr.e.500-tól Kr.u.1000-ig). Reáltanoda Alapítvány,1993.

<http://www.bibl.u-szeged.hu/bibl/mil/okor/hadviseles/hoplitak.html>

<http://crowland.uw.hu/images/sparta/hadsereg.html>

https://www.mozaweb.hu/Extra-3D_modellek-Gorog_hoplita_Kr_e_5_szazad-147994

http://www.romaikor.hu/leigazott_nepek_es_birodalmak/hellasz/az_antik_gorog_epiteszet/oszlopok_es_oszloprendszerek/cikk/a_gorog_oszloprendek

<http://www.sze.hu/muvtori/belso/stilusok/gorog/gorog3.htm>

<http://muveszettortenet.lap.hu/>

http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/kr_e_100_julius_13_julius_caesar_szuletese/

<http://mek.oszk.hu/03200/03264/03264.htm> (Suetonius: Caesarok élete- Julius Caesar)

<http://digolanum.gportal.hu/gindex.php?pg=27643260>